

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

АР-М И КЪЭРАЛЫГЪО СОВЕТ — ХАСЭМ

ТИЛЪЭПКЪЭГЪУХЭР КЪЭЩЭЖЪЫГЪЭНХЭМ КЛЭЛЪЭЛУГЪЭХ

Тигъэзет къызэрэхиутыгъагъу, тыгъуасэ, тыгъэгъазэм и 28-м, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм мы илээсымкIэ аужырэу шытыгъэ япшыкIуээнэрэ зэхэсыгъо илагъ. Ащ илофшIэн хэлэжыагъэх Адыгеим и Лышгъхъу ТхьакIушынэ Аслъан, Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат, Федеральнэ инспектор шъхьалэу Адыгэ Республикэм шыIэ Лылуужу Адам, федеральнэ, республикэ къэралыгъо хэбзэ ыкIи муниципальнэ органхэм, общественнэ организацииэхэм ялыкIохэр.

Зэхэсыгъор зытегушыIэштхэм яухэсын зыфэжхэм депутатэу КIэрмыт Мухьдинэ ипреложение дырагъашти, зытегушыIэштхэм ахагъэуцожыгъагъэ IэкIыб хэгъэгоу Сирием шыкIорэ граж-

данскэ заом тилъэпкъэгъухэу ащ шыпсэухэрэр къыныгъошхохэм зэрахидзагъэхэм ыпкIэ кыкIэу Адыгеим къагъэзэжы ашIоигъоу къызэрэлаIохэрэм къыпкIырыкIэ, УФ-м и Президент, УФ-м и Къэралыгъо Думэ, УФ-м ФедерациемкIэ и Совет афэклорэ Джэпсалгэ штэгъэнэу. Мыр зытегушыIэштхэм яаужырэ Iофыгъоу шытыгъэ нахь мышIэми, Iофым мэхъанэу иIэр къыдэтлыгъэзэ ыкIи ыхэкIэ къышыфэтымыгъэзэжыным фэшI тикъэIотэн ащкIэ къедгъажэ тшIоигъу.

ГушыIэр зыратым КIэрмыт Мухьдинэ депутатхэм агу къыгъэкIыжыгъэ Урысые Федерацием ащ фэдэ опыт зэриIэр, Косовэ къыкIыжыгъэ адыгэхэр къызэрэщэжыгъагъэхэр. КыIуагъ

адыгэхэм афэдэхэу лъэпкIэ макIэ хъухэу Сирием шыпсэухэрэр къэралыгъом ипашэхэм зэрагъыгъэхэм ыпкIэ кыкIэу, джы ахэр къыныгъошхохэм зэрахыфагъэхэр, хэгъэгур абгынэным яIоф зэрэнэсыгъэр, лъэлукIэ Урысые Федерацием и Президент зыкызыэрэфагъэзагъэр. Ау федеральнэ пашэхэр къадемыIэхэу, федеральнэ мылкъу хамылъхъу а къыныгъор республикэ кIуачIэкIэ зэшIопхын плъэкIыштгэп. Джащ фэдэу а Iофыр нахь зэшIохыгъошхоу гъэпсыгъэным пашэ ткъош республикэхэу Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым ипашэхэм зафэгъэгъэн, ахэри гъусэгъу шыгъэнхэ фаеу зэрэщыгъэр Мухьдинэ хигъэунэфыкIыгъ.

Сыдэу шытми, депутат пстэуми а Iофым къыдырагъэштагъ, ыпшгъэкIэ къызыэрэщытIуагъэм тегъэпсыкIыгъэ Джэпсалгэ аштагъ, ар гъэзетхэм къыхауышт.

Зэхэсыгъом мытегушыIэнхэу Iофыгъуитф ныIэп хагъэуцогъагъэр. АтегушыIэхэзэ аштагъэх Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и депутат истатус ехылаIагъ» зыфиIорэм зэхэуахыгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхыгъ» зыфиIорэр, «Автомашинэ псынIэхэмкIэ цыфхэр ыкIи багажыр зещэгъэным епхыгъэ фэлэ-фашIэхэм яхылаIагъэ Iофыгъо зырызхэр гъэIорышIэгъэнхэм фэгъэхыгъ» зыфиIорэр. Тызэрэщыгъуазэу, къыхащт илээсым а Iофым ехылаIагъэ федеральнэ законэу аш-

кыкIэлъыкIорэ 2012—2013-рэ илээсхэмкIэ иреспубликэ бюджет зэхэуахыгъэхэр фэшIыгъэнхэм ехылаIагъэ законопроектым къытегушыIэзэ, финансхэмкIэ министрэу Долэ Долэт-бый кыIуагъ федеральнэ бюджетым къыхахыгъэ сомэ миллиардрэ миллион 97,7-рэ къазэрэIуагъэр, ар республикэ бюджетым ифэдэхэмрэ ихъарджхэмрэ ахэгъэхъахыгъэн зэрэфар. КыIуагъ мылкъоу къалэкIэ хыагъэм инахыбэр гухэлъ гъэнэфагъэхэм зэрэателытагъэр, нэмыкIэу къэпIон хъумэ, кIэ-лэегъаджэхэм ялэжыапкIэ Iонныгъом и 1-м къышыублагъэу къалэтын зэрэфэагъэм зэрэпэIуагъэхыагъэр. Джащ фэдэу бюджетым ихъарджхэм ялэныкIэу зэфэшхыафхэм ахыщэр зэрэателытэгъэ шыкIэр депутатхэм къафиIотагъ.

Нэужым законопроектым къытегушыIэзэ, Парламентым бюджет-финанс ыкIи хэбзIахь политикэмкIэ и Комитет итхьаматэу Мырзэ Джанбэч законопроектым комитетым зыщыкIэлэхэм анаIэ зыгырадзэгъэ лэныкIохэм къащыуцугъ, ар еджэгъуитIумкIи штэгъэным комитетым хэгъэм зэрэдырагъаштэрэр кыIуагъ.

Зэхэсыгъом илофшIэн джащ щихыгъ.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

ТХЪАКIУШЫНЭ Аслъан: «Адыгэхэу Сирием исхэм яIофхэм язытет тегъэгумэкIы»

Адыгеим и Лышгъхъу ТхьакIушынэ Аслъан Сирием политикэм илэныкIэу ащ ис адыгэхэм ящылаIэ къызэрэхыла-гъэм зэригъэгумэкIырэр кыIуагъ:

— Сирием ис адыгэхэм зыкызыэрэ-фагъэзэгъэ тхылъым къыщелэ ятэжэ пашгъэхэм ячIыгу къагъэзэжыгъэм, Урысыем ис цыф лъэпкъхэм мамырныгъэрэ зэгурыIоныгъэрэ азыфагу илэу адэпсэухэм зэрашIоигъор. БэмышIэу Урысые законодательствэм фашIыгъэ зэхэуахыгъэхэм нафэ къызэрэфашIы-рэмкIэ, тыхэгъэгъэгъухэу IэкIыб къэралхэм ащыпсэухэрэм адытиIэ зэпхыныгъэр нахь гъэлэшыгъэным пашэ федеральнэ структурэхэм адытиIэ зэдэлэ-жэныгъэм нахь шIогъэ икIу къытэу

шIыгъэн фае. Ащ къыхахIэу Урысые Федерацием исубъектэу тызэрэщытым елгытыгъэу тызфэгъэгъэгъэ Iофыгъохэм такыпкъырыкIыгъэ, адыгэ лъэпкъым къыхахIыгъэхэм къагъэзэжыным иIофыгъо хэлпэнхэу Урысыем ипашэхэм зафэдгъэгъэнэу тыхъазыр.

Федеральнэ законэу «IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тыхэгъэгъэгъухэм афэгъэхыгъэ къэралыгъо политикэу Урысые Федерацием зэрехъэрэм ехылаIагъ» зыфиIорэм тегъэпсыхыагъэу адыгэхэу IэкIыб къэралхэм ащыпсэухэрэм фытыныгъэ яI яполитикэ, ясоциальнэ, яэкономикэ ыкIи якультурэ фытыныгъэхэр шыIэныгъэм гъэцIагъэ щыхъунхэмкIэ, яшэн-хабзэхэр къагъэнэ-жыныхэмкIэ Урысые Федерацием

къадыригъэштэным шыгугъынхэу.

Сириер Урысые Федерацием блэгъэ-ныгъэ фышытыкIэ зыдыриIэ къэралыгъу, непэ адыгэ мини 100 фэдиз ащ щэпсэу. ШАМ-м ис тилъэпкъэгъухэм ятэжэ пашгъэхэу я XIX-рэ лIэшIэгъум иятIонэрэ кIэлэныкIэу тызшыгъэгъэ тарихь хъугъэ-шIагъэхэм апкIэ кыкIэу КъокIыпIэ Благъэм ифагъэхэм яIофхэм язытет тегъэгумэкIы. Тилъэпкъэгъухэу IэкIыб къэралхэм арысхэм яIоф — Адыгеим итарихь епхыгъэ хэушъхьа-фыкIыгъэ Iофыгъоу щыт. Дунаим ихэгъэгъуишI пчъагъэм ащыпсэурэ адыгэхэм ятарихь Хэкужэу алыгъэрэр Адыгеир ары.

Адыгэ Республикэм и Лышгъхъу ипресс-къулыкъу

«Лыжэ ЩтыргъукIхэм» аукIыгъ

Мыекъуапэ иурамэу Гоголым ыцIэ зыхырэм тет тучанэу «Къалэм и Гупч» зыфиIорэм ювелир пкъыгъохэр зыщаштэрэ иотдел тыгъуасэ ахъунIагъ.

АР-м и МВД ипресс-секретарэу Гьомлэшк Байзэт къызэриIуагъэмкIэ, Лыжэ ЩтыргъукI шъуашэхэр ащыгъэхэу бзэджащIэхэр тучаным къычIахъэхи, тучантес хулыфыгъэм IашэкIэ еуагъэх. Сы-мэджэщым нагъэсыгъэу ащ ыпсэ хэкIыгъ.

А уахытэм къэрэгъулхэр тучаным чIэ-тыгъэхэп. ТыгъуакIохэм ящыкIагъэр зэкIэ зэкIаугъуай, автомобилэу «Лада Приорэ» тыжынышIом итIысхъахыкIи IукIыжыгъэх.

Джырэ уахытэ зэхэфын IофшIэнхэр рагъэжыагъэх, планэу «Перехват» зыфи-Iорэр республикэм щэкIо.

ИШЪЫНЭ Сусан.

Пшъэрылъэу ялагъэхэр агъэцэклагъэх

Тыгъуасэ, тыгъэгъазэм и 28-м, АР-м и Лышхъэу Тхаклушынэ Аслъан УФ-м ПенсиехэмкIэ и Фонд АР-мкIэ и ГъэларышлэпIэ ипашэу Къулэ Аскэрбый ригъэблэгъагъ.

ЮофшIакIэ зыфэдэр, гъэхъагъэу ашIыхэрэр япчъагъэхэм кызыраушыхъатырэр гъэларышлэпIэм ипашэ зыкыфигъазэзэ Лышхъэм кыыхигъэщыгъ, ветеранхэм, пенсионерхэм, нэмыкIэу социальнэ Iэпылэгъу зицкIагъэхэм яфэло-фашIэхэр игъом ыкIи икыоу зэрагъэцэкIэхэрэм

фэшI зэрафэразэхэр кыIуагъ. Къулэ Аскэрбый илъэсэу икIырым Юофэу ашIагъэм кIэ-кIэу республикэм ипашэ шигъэгъозагъ. Ащ кызыэриIуагъэмкIэ, мы илъэсым пшъэрылъэу ялагъэхэр зэкIэ икыоу агъэцэклагъэх, ахыцэр зэратын фаехэм афатIупщыгъ, мээ 11-м кыкIоцI пстэумкIи атыгъэр

сомэ миллиард 12-м ехъу. Джащ фэдэу а уахътэм кыкIоцI шIокI зимыIэ пенсионнэ страхованиемкIэ сомэ миллиарди 3-рэ миллиони 179-рэ къаугъонгъ. БлэкIыгъэ илъэсым егъэпшагъэмэ, ар миллиард фэдизкIэ нахыб. Республикэм игъэцэкIэкIо хабзэ мы Юофым ыналэ зэрэтыригъэтыгъэм ишIуагъэкIэ, ЮофшIапIэ къэзытыхэрэм нахъ чанэу взносахэр къатIупщы зэрэхъугъэр мыщ дэжым кызыыхигъэщыгъ. Ны мылкъум итынкIи пшъэрылъэу яIэхэр икыоу гъэцэклагъэхэ хъугъэ. ПстэумкIи унэгъо 2410-мэ

сертификатхэр аратыгъэх, ар сомэ миллион 679-м ехъу. А зэпстэумэ адакIоу ГъэларышлэпIэм икыутамэу районхэмрэ къалэхэмрэ адэтхэм Юоф зыщашIэшт унакIэхэр агъэуцух. БлэкIыгъэ илъэсым Шэуджэн районым ащ фэдэ унэ кыщы-зэIуахыгъ. Джыри мыгъэ Джэ-джэ районым зэрэщашыгъэр ыкIи охътэ блогъэм кызыIуахынэу зэрэрахъухъэрэр кы-Iуагъ. Докладым икIэухым Къулэ Аскэрбый илъэсыкIэу къэблагъэрэмкIэ АР-м и Лышхъэ фэгъушIуагъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

ЛЪЭПЦІЭРЫШЭ ХЪАЛИД ХЫСЭ ЫКЪУ

2011-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 24-м ыныбжы илъэс 74-м итэу журналэу «Литературная Адыгея» зыфиIорэм иредакторэу, зэIуахIэрэ шIэ-ныгъэлэжъэу, филологие шIэ-ныгъэхэмкIэ кандидатэу, доцентэу, Адыгеим культурэмкIэ изаслуженнэ ЮофшIэу, Урысыем итхакIохэм я Союз хэтэу ЛъэпцIэрышэ Хъалид Хысэ ыкыом идунай ыхъожьыгъ. Адыгеим ипечатэ, илитературэ, инаука, икультура яхъо-ныгъэ зIахышхо хэзышы-хъыгъэ цыфыр тхэкIыжыгъ.

Хъ. Хъ. ЛъэпцIэрышэр 1938-рэ илъэсым шышхъэлум и 1-м Адыгэ автоном хэкумкIэ къуаджэу Тэхьутэмькыуае кыщыхъугъ. Гурыт еджапIэр кызыеух нэуж Тэхьутэмькыое, Теуцожь район гъэзетхэм ащ Юоф ащишIагъ. Адыгэ къэралыгъо пединститутым филологиемкIэ ифакультет кыу-хыгъ, гурыт еджапIэм кIэлэ-егъаджэу Юоф щишIагъ. Илъэ-сыбэрэ хэку гъэзетэу «Адыгейская правда» зыфиIорэм илитературнэ ЮофшIэу, пшъэ-дэкIыжы зыхырэ секретарым игуадзэу шытыгъ. 1974-рэ илъэсым кыщегъэжыагъэу илъэс 13 Адыгэ хэку исполкомым итхъаматэ иIэпылэгъоу шытыгъ. 1987-рэ илъэсым кыщегъэжыагъэу 1996-рэ илъэсым нэс Адыгэ Республикэм итхылы тедзапIэ иредактор шхъаIэу шытыгъ, Адыгэ къэралыгъо университетым литературэмрэ журналистикэмрэкIэ икафедрэ идо-центыгъ. 1996-рэ илъэсым кыщегъэжыагъэу журналэу «Литературная Адыгея» зыфиIорэм пшъэдэкIыжы зыхы-рэ исекретарэу шытыгъ. 2007-рэ илъэсым кыщегъэ-жыагъэу иаужырэ мафэ нэс мы журналым иредакторыгъ.

Адыгэ Республикэм илитературэ, иискусствэ, инаука, ижурналистикэ, ипечатэ апае Хъ. Хъ. ЛъэпцIэрышэм ышIа-гъэм уасэ фэшIыгуау. Тьдэ зыщэлажы, IэпIэсэныгъэшхо зэрэхэлыгъэм, Юоф хэшIы-кIышхо зэрэфырилагъэм афэшI лыгъэныгъэшхо фашIыштыгъ.

Хъ. Хъ. ЛъэпцIэрышэр зы-шIэщтыгъэхэм ыкIи Юоф дэзы-шIагъэхэм сыдигъуи шIукIэ агу илгышты.

**А. К. Тхаклушын,
Ф. П. Федорко,
М. К. Къумпыл,
Гъ. К. Чэмышу,
А. А. Шхъэлаху,
И. Ш. Мэщбаши,
Р. Д. Хъунагу,
К. Хъ. ЩамIэ,
А. А. Шхъэлаху,
Е. И. Салов,
П. Къ. Кошбай,
С. И. Пэнэшгу,
Р. Хъ. Мамый,
Ш. И. Къуикъу,
В. К. Кондратенко,
Т. И. Дэрбэ.**

ИлъэсыкIэм итамыгъ

Адыгеим инароднэ художни-кэу, зэIуахIэрэ ювелирэу Еутых Асе зэрихабзэу, ИлъэсыкIэм ехъулэу иIэшлагъэхэмкIэ цыф-хэм шIухъафтын апегъохы. Джы кыхъащт илъэсым итамыгъэу блогъор зэрыт пкы-гъохэр ащ кыгъэхъазырыгъэх. Мыекъуапэ ихудожественнэ салон ахэр кыщыпщэфынхэ плъэкIышты.

Медальонхэу пыплъэн плъэ-кыштыхэр джэрым хэшIыкIы-гъэх. А зэхэгъэчъыхъагъэм хэ-хъэх гъуаплъэр, тыжыныр, къэлаир.

Асе иЮофшIагъэ шIыкIитIоу гъэпсыгъэ. Зыр — блогъом ритон ылыгъэу рамкэм ит, адэр — псышхохэр зэраIыгъ апчыр блогъом ылэ илэ.

Еутых Асе кызыэриIуагъэмкIэ, блэгъо кызыэрыкIохэп иIэпэщысэхэм къашигъэлъэгъуагъэр, жрецэу хабзэр зылы-гъыр ыкIи гъэбэжъур арых

ащыплъэгъухэрэр. Иэшлагъэр илъэсэу кыхъэрэм итамыгъэу зэрэщытым имызакъоу, нарт эпосым илIыхъужьхэм блогъор ятамыгъ.

Джэргэ пкыгъохэу ышIы-гъэхэм Асе янэжъэу Къадыр-хъан кыIуатэщтыгъэ пшысэу блэгъо лъэпкым фэгъэхыгъэр зыдэт тхылы цыкIур ягъус. Ащ фэдэ пшысэ зэхэуытагъэхэр зы тхылышхо хъоу Асе кыди-гъэкIыжы шIонгъоу юуж ит.

Джащ фэдэу зэIуахIэрэ ювелирым зыдигъыгъ гухэлхэм ащыщ Юпитерыр пшыкIутIоу кызыэрекIокIырым итамыгъитIоу къэнагъэр ыухъыжынышъ, зодиак тамыгъэхэр ышIыныхэр. Ащ нэмыкIэу, кыхъащт илъэ-сым имэзэе мазэ статуеткэ мыин иIэшлагъэхэм къахигъэ-хъонэу рихъухъагъ.

ІШЫГІНЭ Сусан.

Сурэтыр Іэшгынэ Аслъан тырихыгъ.

АФЭГУШІУАГЪЭХ

Мафэрэ уахътэр зыщагъэ-кIорэ учреждениехэу «Оптимист», «Товарищ», «Восход», «Белая трость» зыфиIохэрэм ащылэ ветеранхэр офицерхэм я Унэ тыгъуасэ шаугъонгъагъэх. Зыныбжы хэкIотагъэхэм ясоци-альнэ фэло-фашIэхэр зэшIохы-гъэнхэмкIэ Гупчэу Мыекъуапэ дэтым мы социальнэ учрежде-ниехэр епыгъэх.

ИлъэсыкIэу къэблагъэрэм фэгъэхыгъэ ЮофшIагъэр зэхэ-щакIохэм кызыIуахыгъ, ащ къэкIолIэгъэ ветеранхэм къа-фэгъушIуагъэх, концерт про-граммэ гъэшIэгъон къафа-гъэлъэгъуагъ.

АР-м ЮофшIэнымрэ соци-альнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Ми-

нистерствэ илIыкIохэр, АР-м иветеранхэм я Совет итхъама-тэу Генрих Барташук, нэмыкI-хэм мэфэкI зэхэхэм хэлэжъэ-гъэ ветеранхэм гушыIэ дэхабэ къафалуагъ.

ЮофшIагъэм зыныбжы хэкIо-тэгъэ нэгъыри 100 фэдиз къе-кIолагъ, ахэм орадхэр къалуа-гъэх, къэшIуагъэх, лъэныкыо зэфэшхъафхэмкIэ зэнэкъо-къугъэх. Анахъ дэгъоу зыкъэ-зыгъэлъэгъуагъэхэм шIухъаф-тын цыкIухэр афашыгъэх.

Нэужым Іанэм ветеранхэр рагъэблагъэхэ ахъэкIагъэх, агъэчэфыгъэх, агъэшIуагъэх.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтыр Іэшгынэ Аслъан тырихыгъ.

Ныбджэгъу лъапIэхэр! ГъогурыкIоным хэлажъэхэрэр!

Мары 2011-рэ илъэсыр тари-хым хэхъажы. Джащ фэдэу гъогурыкIонымр шынгъончъэ-ным фэгъэпсыгъэ ЮофшIагъэ-зэхэу зэкIэми тилахъ зыхэтл-хъагъэхэри, хъугъэ-шIагъэу тыз-хэлэжыагъэхэри тарихым хэ-хъажых. Илъэсэу икIырым тыз-дэлэжыгъэ, гъогухэм цыфэу ате-кIуадэрэм ипчъагъэ процент 13-м ехъукIэ нахъ макIэ тшIын тлъэкIыгъ. Джы цыфэу зыпсэ-къэнагъэхэр яунагъохэм, ягуп-сэхэм ахэхэу ИлъэсыкIэм пэгъокIыштых. Ащ нахъ насы-пыгъэ дунаим тета?

ЛъэсрыкIохэм шхъафэу закыфэгъазэмэ сшIонгъуагъ. Шъуишынгъончъагъэ лъэшэу тыналэ тет нахъ мышIэми, гъогурыкIоным хэлажъэхэрэр зэкIэ пштэмэ, шъо анахъ макIэу шъукъэгъэгъунагъэ мэхъу. Арышъ, шъуисакыныгъэ кы-щышъумыгъэкIэнэу, шъуналэ зытетыжыныгъэу тыкышъоджэ.

КIэлэцIыкIухэр... Ахэм ящы-Іэныгъэрэ япсауныгъэрэ тэ, на-хъыжъхэм, тIэ илэ плэми хэ-укъоныгъэ хъуштыт. Непэ лъэ-срыкIо цыкIоу ежъхэм ямыса-кыныгъэкIэ автомобильхэм

ачIафэхэрэм япчъагъэ нахъ макIэ хъугъэ, ау гухэкIыми, на-хъыжъхэм ямысагъэ хэлъэу кIэлэцIыкIоу гъогухэм ате-кIуадэрэр нахыб. Тэры кIэлэ-цIыкIухэр кызырэддисхэм пае къэмынэу скоростым езыхъэ-хъуэрэр, светофорым фиты-ныгъэ кызырэтимытырэм ты-пымылэу гъогум зэпырызы-щыхэрэр, нэмыкI хэукъоны-гъэхэр зышIыхэрэр. Арышъ, мы Юофыгъом лъэшэу тегуп-шысэн фае. Тэ тыхэукъоны-гъэхэм тикIэлэцIыкIухэр ате-кIодэнхэу щытэп.

Арэу щытми, мэфэкIыр — мэфэкI. ИлъэсыкIэу къэблагъэрэмкIэ сышъуфэгъушIо, гъогурыкIоным хэлэжъэрэ пстэумкIи ар шынгъончъэнэу, псауныгъэ яIэнэу, ягухэлхэр къадэхъунхэу, унагъохэм кIэ-лэцIыкIу щхы макъэ арыIу-кIынэу, гушIуагъо арылэ зэпы-тынэу сафэлъало!

ЧЫНАЗЫР Алий.

ГъогурыкIонымр шынгъ-ончъэнымкIэ АР-м икъэралыгъо инспектор шхъаI.

Долэтыкыо кымыльэгъужьыгъэ Юфшлагъэхэр

Теуцожь районым игупчэу Пэнэжыкыуае республикэм ианыхъ чылэшхохэм ащыщ — унэгъо мин Іапэ-цыпэ мэхъу, нэбгырэ 3500-м ехъу щэпсэу. Ащ шышэу хэдзаклохэр нэбгырэ 2517-рэ. Мы аужырэ илэс зыбгъушлэу район гупчэр мыщ кызахабыжыгъэм кышыублагъэу ІыгъэкІ дэдэ хъугъэгъэ къуаджэм лъэшэу зыхъожьыгъ, умышлэжынуу хэхъоныгъэшлэхэр фэхъугъэх. Район администрацием ишагу, къоджэ урамхэр электроостыгъэхэм чэшырэ кызыпагъэнэфыжыкх. ПенсехэмкІэ фондым игъэlorышланлэ зычІэт унэ зэтетым чылэр къегъэкІэрэкІэ. Гурыт еджэпІэшхоу кыдэтэджагъэм къоджэдэхэр щэгушлукых. Ти Президентыгъэу Шъэу-мэн Хъазрэт иунэе мылкъукІэ афаригъэшлыгъэ сымэджэш зэхъышхор ащ къыготэгъэхъожьы.

Бэ джаш фэдэу зигугъу къэпшынэу шыІэр. Чылэ урамхэр зэрагъэцэкІэжыгъэхэм, район гупчэр зэрэзІыхыгъэм Хъабэхъу зышыхуа Юрэрэ Аскэрэ къуаджэм итыгъэкІыкІыпІэки, икыблэ лъэныкыкІи ашарагъэшлыгъэ ІофшлэпІэ псэуалъэхъу чэшырэ зэпэнэфыжыкхэрэм язакъом, зыгъэгъушхорэ хэхъоныгъэ шлагъэх.

Ау ыпшгъэкІэ зигугъу къэтшыгъэ уахътэм кыкІоцІ анахъэу Пэнэжыкыуае зибэ дашыкхыгъэр унэе тучанхэр, шапІэхэр арых. Нахыпэм псэумкІи мыщ шэпІэ зыбгъушлэ дэтыгъэм ары. Непэ ахэм япчъагъэ фэдипІлэм ехъукІэ нахыбэ хъугъэу кыалыгъэ.

Анахъ шэпІэ дэгъухэм, цыфыбэ зэкІуалІэхэрэм, зищытхъу алохэрэм ащыщ непэ нэлъуасэ шъузыфэтшІы тшІоигъор. Ар чылэ гупчэм ит автокасэем пэчІынатІэу шыт шэпІэ комплексу Зэрамыку Адам зипащэр ары.

Ау а Іэдэб дахэ зыхэлэ кІэлэ шъабэм цыІэныгъэ гъогоу кыкІугъэм, иІофшлэпІэ шысэгъыпІэу зэрэзыхышхэрэм ягугъу къэтымышІыгъэ, ятэ-янэхэмкІэ къедгъэжэн. Районым иветеранхэм ясовет итхъаматэу НэмытІэкІо Юрэ кызырэтІуагъэмкІэ, Адам итучан иІофшлэпІэ лъэшэу егъэразэх. Ащ ятэу Зэрамыку Долэтыкыо кІэлэ шлагъэхъу чылэр зэрыгушхохэрэм ащыщыгъ. Зэо ужым Кубанскэ мэкъумэщ институтыр къаухи, апэрэ инженерхъу Теуцожь районым кыкхажыкыгъэхэр Зэрамыку Долэтыкыу, Лыхъурэ Аскэр, Жэнэл Нурдин, НэмытІэкІо Мухьдин. Ахэр арых районыр зыпкъ изыгъэуцожьыгъэхэм якІэщэкІуагъэхэр.

Зэрамыку Долэтыкыо цыфшыгыртэу, ІофшлэпІэшхоу, адыгагъэр ыгъэлъапІэу, шыпкъэгъэ-гукІэгъуныгъэ хэлгъу шытыгъ. Пэнэжыкыое совхозым, Теуцожь МТС-м ядиректорыгъ.

Аужырэ илэсхэм Теуцожь чэтэхъо фабрикэм кадрэхэмкІэ иотдел ипещагъ. Тьдэ зыщэи, ищытхъу аригъалозэ лэжыагъэ, псэугъэ, непи шлукІэ цыфмэ агу кыагъэкІыжыкх.

Ащ ишхъэгъусэ Тэмарэ (ЛахъшыкыуаекІэ ТІэшъумэ япхъу) ищытхъу районым инахыжыкхэм ясовет ипашэу Хъот Ерстэми фэхырэп.

— Зэрамыку Долэтыкыо си-ныбджэгъу хъалэлыгъ, — еІо ащ. — Тызэгъунэгъоу, зы чэу та-зыфагугъ, тищыгъу-пІастэ зэхъ-лыгъ. Ишхъэгъусэу Тэмарэ кызахахъэми унэгъо шэн-хабзэр лыгъэкІотагъ, нахъ ыгъэпытагъ. Ар бзылфыгъэ гуащ зыфалорэм фэд. ГъунэгъукІэ фэдэ кэргъотыгъуай, гукІэгъушхоу хэлэ, цы-фышлэу дэд, гум илпыр къешІэу кыпшлугъэгъыш. Иадыгагъэ гъунэнч, имыхъамелэ тІупшыгъэ, бзылфыгъэ шъаб, имыІоф рыгушыІэрэп, ымакъэ Іэтыгъэу хъаблэм цыф шызэхихыгъэп.

ЗэсхъэгъуситІумэ лъфыгытІу зэдагъотыгъ, адыгагъэр ягу-нэсэу, ІофшлэпІэ шлэу алъэгъоу зэдапІугъэх, дэгъоуи рагъэджагъэх. Япшъашъэу Эммэ унагъо ихъагъ, Кушъумэ яныс, Москва щэпсэу, шэлажэ. ЯкІалэу Адам, джы укызтегушыІэнэу зигугъу къэпшыгъэр ары, Пэнэжыкыуае кышыцзІуиыгъэ шэпІэ комп-лексым дэгъоу Іоф регъашІэ.

Джаш фэдэ унэгъо зегурыІо-жъэу, шъэбагъэрэ дэхъагъэрэ зы-рылгъэу кырыкІуагъэм кы-хъухъэгъэ ыкІи шапІугъэ Зэра-мыку Адам шыІэныгъэм игъо-гоу кыкІугъэми шъушъыдгъэ-гъозэн. Чылэм дэт гурыт еджа-пІэр кызеухым, 1983-рэ илэ-сым Кубанскэ мэкъумэщ инсти-тутым имехфакъэу ятэ зыщеджа-гъэм чІэхъагъ. Ащ бэрэ шемы-джагъэу чІащыш, дзэм къу-лыкыу кышыхынуу ащэ, Аф-ганистан къулыкыур кышыхы-гъэу къэкІоужышъ, 1990-рэ илэсым институтыр къеухыжы.

«Ащыгъум а зэо бэлахъэу тикІэлэ ныбжыкІабэ зыхэкІода-гъэм, сэкъатныгъэхэр ялэху кы-зэкІыжыгъэхэм ори ухэтыгъ», — тІэло кыныгъоу ылгъэгъу-гъэхэм ащыщхэм ягугъу къедгъэ-шлы тшІоигъоу. Ау ащ ычІыпІэ-кІэ, тызэмыжэгъэхэ джэуап зэ-хэтхырэр: «Ащ фэдизэу ар-гъэшІэгъонэп. Сэ сизкъуагъэп, сщ фэдабэ ащ хэтыгъ».

Институтыр кыуухи чылэм кызэкІоужым, ятэ директорэу зІэгъэ Пэнэжыкыое совхозым ІофшлэпІэ шыригъэжыагъ. Апэрэ трактор бригадэм ипашэу ІофшлэпІэ ыублэгъагъ. Бэрэ пэмы-лгъэу совхозым инженер шъхъа-Іэу агъэнэфагъ. Илэсищэ Іоф шылагъэу хызмэтшІапІэри зэ-щыкыоу, къэралыгъори бэдзэр шыІакІэм игъогу техъэ зэхъум, ежыри бизнесым зыфигъэза-гъэу хъупхъэу мэлэжэ.

Ишхъэгъусэу Сачнэт Нэшъу-кыуаекІэ Ехъулэмэ япхъу. Ис-нэхъаткІэ кІэлэгъадж, Пэнэ-жыкыое гурыт еджапІэм иублэ-пІэ классхэм ащырегъаджэ. Зэ-схъэгъусэхэм шъэуитІу зэда-пІу. Анахыжыу Тимур я 11-рэ классым шеджэ, спортым пылэ, зэнэкъокыуэхэм хагъэунафыкІы-рэ чІыпІэхэр къащехыкх. Ышнахы-кІэу, Анзор ятфэнэрэ классым ис. Зэрамыку Адам зызыІутэгъа-кІэм, иІофшлэпІэ зэрэзыхышхэрэм, тапэкІэ ахэр нахъ шІуагъэ къатэу гъэпсыгъэнхэм афэгъэ-хыгъэ упчІэхъу фэдгъуцугъэ-хэм джэуапэу къаритыжыкыгъэ-хэр мыщ кыкІэллыкІоу кыхъэ-тэутых.

— Сызипэщэ предприятие цыкІум ычІэр ООО-у «Мамыр-ныгъ», — кырегъагъэ Зэра-мыку Адамэ. — Мы чІыпІэм шыгыныхэр зыщашэрэ тучан шытыгъ. 2001-рэ илэсым ар сщэфыжы, ушыгуыгъынуу лъэпсэ тэрэз іапІи Іусхыжы, икІэрыкІэ шыпкъэу сэ сызэрфаем тетэу мы плъэгъурэ унэр язгъэшІы-гъагъ. Цэу зтеутыгъэ унэм ту-чанитІурэ хыалыгъугъэжэ цехы-р хэт. Ахэм ящыкІэгъэщт обо-рудованиер игъом сщэфи ачІэ-гъэуцагъ.

КызырэсІуагъэу, мы унэм ту-чанитІу хэт. Апэрэм гъомылэпхъэ зэфэшхъафхъу шыІэхэр зэкІэ, ятІонэрэм шъон пыгъэхэр ыкІи псы зэмылІэужыгъохэр, Іэшлэ-Іушлэхэр ашашэх. Ситучанхэм хыалыгъум, гуубатэм, нэкуль-хэм, щэхэкІхэм къащегъэжыа-гъэу, крупэхэм, тхъу зэфэшхъаф-хэм, тыгъэгъэзэ дагъэм анэсы-жъэу Іанэм рахылыІэу шыІэр зэ-кІэ ачІэбгъотэщт, зи кыалэм уз-фэкІоужыкх шыІэп.

КОРР.: Тэри мыщ бэрэ тыкычІэхъэш, тэлэгъу, зэхэтэшІэ якъащэкІэ дэгъухъу товархэр зэрэ-щашэхэрэр, тучаныр ре-нэу къэбзэ-лэабзэу, фэ-бапІэу, нэфынэу зэрэ-щытыр, шъуихыалыгъу дэгъу дэдэш, гуубатэм,

нэмыкІхэм апае туча-ным цыфхэр кызы-реуалэхэрэр. Нахыбэ-рэмкІэ чэзыоу щэцафэх. Ау етІани кыхъэдгъэщы тшІоигъор джаш фэдиз цыфмэ бырсыр арамы-

гъэшлэу, мэкъэ лъэш къахэмылукІэу, чэзыоу анаІэ тырагъэтызэ уи-тучантес пшъэшэжыитІу ящэнхэ зэралэкІырэр ары. Дэгъугъэ ахэм ягугъу кыитфэп-шыгъэмэ.

З.А.: Лъэшэу тигуапэ ти-пшъэшэжыкхэм яІофшлэпІэ аш фэдэ уасэ кызырэфэшлэ-рэр. Апэрэ тучанэу хыалыгъур, гуу-батэр, нэмыкІ гъомылапхъэхэр зыщашэрэм график гъэнэфагъэм тетэу зызэблахъузэ Іоф шызы-шІэхэрэр нэбгырищ — Хъот За-рем, ГъукІэлІ Фатим, ЖэнэлІ Саид. Сыхъатыр 8-м кызыІуахы, пчыхъэм сыхъатыр 22-м рагъэты-жы. Чэзыур ины зыхъукІэ, щэ-факІохэм яфІо-фашІэхэр нахъ псынкІэу афагъэцэкІэным фэшІ ахэм шэпІэ чыпІитІу афэдгъэ-псыгъ. ЯтІонэрэ тучанэу Іэшлэ-Іушлэхэр зышашэрэм шылажы-хэрэр Джэндэрэ Шайдэтрэ Ты-гъужь Саидэрэ. ЗэкІэри хъуп-хъэх, чаных, ялэжыапкІи дэгъу, игъоми ятэтыжыкх, тэри тагъэ-разэ. Кондиционерхэр унэхэм ачІэтых, гъэмафи кІымафи фа-бэу градус 25-рэ ащытІыгъ. ГъэуцыхыІалэхэм Іоф ашІэ.

КОРР.: Адэ хыалыгъу-гъэжэ цехым сыд иІофшлэпІэу. Хыалыгъум нэмыкІэу джыри сыд фэдэ гъомылапхъэа ащ кышъагъэхъазырхэрэр? Ахэр тьдэ шылуужы-гъэкІхэра? Нэбгырэ тхъапшэ ащ шылажы-хэрэр? Хэтэ япашэр?

З.А.: А цехым нэбгырибгъу шэлажэ. Япашэр Лыхъурэ Та-тьян. Цехым сменилІоу Іоф ешІэ. Ахэм япашэхэр Хъахъужыкыо Гошнагорэ Хъабэхъу Заремэрэ. График гъэнэфагъэм тетэу зы-зэблахъузэ чэшым сыхъатыр 2-м щегъэжыагъэу мафэм сы-хъатыр 14—15-м нэс Іоф ашІэ. А уахътэм кыкІоцІ хыалыгъу буханкэ (ащ ионтэгъугъэр грамм 650-рэ) 1500-рэ кыагажэ. Мэ-фэкІ мафэ зыхъукІэ 2000-м нэ-тэгъэсы.

Хыалыгъум нэпэмыкІэу гууба-тэр, печенье зэфэшхъафхэр, къуае, Іэшлэ-Іушлэхэр зыдэлэ рулетхэр кыагажыкх. Ахэр зэрэ-фабэхъу тиапэрэ тучанэу ыпшъэ-кІэ зигугъу къэтшыгъэм имэ-кІайхэм ателъ зыпэт, цыфхэм ахэр ягуапэу ащэфых. Ащ нэ-мыкІэу, тыхыалыгъу гъэжыгъагІэ автомашинэ цыкІумкІэ къуа-джэхъу Аскъэлае, Джэдэжыа-блэ, Нэшъукыуае, Пэнэжыкыуае, Къунчыкыохаблэ, Нэчэрэзые, Пшыкыуыкхыаблэ, Городскоим, селоу Краснэм анагъэсы. Мыщ фэгъэзагъэх шофер кІэлэкІэ хъупхъэхъу ХъокІон Андзаур-рэ ХъутІыжэ Джамболэтрэ. Япшъэрылхъэри дэгъоу агъэца-кІэх, къоджэдэхэм ящытхъу арагъало.

КОРР.: Хыалыгъоу къэ-жыгъагъэрэм цыфхэр кышъэтхъух, къежэх. Сыда ыуасэр хыалыгъу

буханкэм? Хэтха ащ фэдэ хыалыгъу шлагъоу цыфхэм якІасэр кызы-гъагъэхэрэр?

З.А.: Мазэ къэс хыалыгъу-гъэжэ цехым кышъагъэхъазы-рырэ гъомылэпхъэ зэфэшхъаф-хэм апэлуханэу тшэфырэр хъа-джыгъэ тонн 22-рэ. Тыхыалыгъу а «улучшитель» зыфалорэм фэди, нэмыкІи хатлхъэрэп. Хэтлхъэрэ закъор дрожи. Тэ титучан хы-алыгъу буханкэр зэрэщытшэрэр сомэ 12. Чылагъохэм адэт унэе тучанхэм буханкэр зэрафатшэрэр сомэ 11, ежъхэм зы сомэ хагъэ-хъожышъ, сомэ 12-кІэ ащэжы.

Джы сигуапэу Лыхъурэ Та-тьянэ зипэщэ хыалыгъугъэжэ цехым шылажыкхэри тибзылфыгъэ хъупхъэхэм ягугъу кэсшІын. Апэу зыцІэ къесІо сшІонгъохэм ащыщ предпритиер зысэгІуп-шым, 2007-рэ илэсым, цехым Іоф шішІэнэу щезыгъэжыгъэ Іэшынэ Риммэ. Хъупхъэ, чан, ныбжыкІэхэм ящысэгъышІ, ялэпыІэгъу, яупчІэжыгъу. Тэ дэй тиІэп, кыхашыпыкІыгъэхэм фэ-дэх, зыцІэ дахэкІэ къепІон за-кІэх — БрантІ Фатим, Уджыхъу Зарем, Таусэ Фатим, ЖакІэмы-кыо Эмм, Хъаджыбекыохау Сэ-ламэтрэ Альбинэрэ.

КОРР.: ІофшлэпІэу зэ-шІошхъухъэу бэ зигугъу къэпшыгъэхэр. Хъа-джыгъэр, товархэр къэб-гъотынхэ, къэ-пщэфынхэ, хыалыгъури ІубгъэкІын, нэмыкІ Іо-фыгъохъу зэшІохыгъэн-хэ фаехэр къэпчыгъуа-ех. Ащ фэдизмэ язэ-шІохынкІэ хэтха уілэпы-Іэгъухэр?

З.А.: Сэри Іофыгъо горэхэм сапылэ, ау зигугъу къэпшыгъэ псэури сэ спшъэ дэкІырэп. Іэ-пыІэгъоу сІлэхэр бухгалтерэу Чумакова Фатимэрэ Лыхъурэ Татянаэрэ. Фатимэ ныбжыкІ, Пашковскэм дэт техникумыр кыуухыгъ, иІофшлэпІэ хэшІыкІы-шхо фыриІ, адыгэгъэ дахэ хэлэ, хъупхъэ, нэутх, чан.

Джаш фэд Лыхъурэ Татя-ни, хыалыгъум хэлпхъащтхэр кыитфэзыщэщтхэр ешІэхэшъ, епложынуу шымытэу Іофшлэ-хэр игъом егъэцакІэх. Зипэщэ цехым зыпкъ итэу, зэпыу имы-Іэу, качествэм ыналэ тыригъэтызэ Іоф регъашІэ, лъэшэу сыфэраз.

КОРР.: Хъакулахъхэр игъом шъотыха, чыфэ-хэр шъутелъха?

З.А.: Сыд фэдэ лъэныкыкІи тыкыабз, типшъэрылхъэр шап-хъэхэм адиштэу тэгъэцакІэх. Ти-коллектив инэп, зэрэхъурэр нэб-гырэ 17. Сэ кысщегъэжыагъэу пхъэнкІаком нэсыжыу ипшъэ-рылхъэр ешІэх ыкІи дэх имыІэу ахэр егъэцакІэх. НэмыкІэуи уп-сэун, ушыІэн плъэкІыштэн.

Ахэр зэкІэ Іофшлэгъэ цыкІу-хэп. Къэлогъошлэу тучан зытІур... Ау ахэр сыд фэдэ тучанха? Жэм фахырэ гъомылапхъэу ачІэмы-гъотэн шыІэп, къэлэ тучанхэм анахъ зэтэгъэпсыхъагъэх. Ащ кыгохъожыкх районым ичыла-гъохэм янахыбэр зыгъэшхэрэ хыалыгъугъэжэ цехыр. Нэбгы-рэ 17-мэ Іоф арагъашІэ, дэгъоу кыарегъэгъахэ, игъоми ареты-жыкх. Ахэр зэкІэ Адам ятэу Зэра-мыку Долэтыкыо кымыльэгъу-жыгъэхэ ІофшІэгъэшхох.

НЭХЭЕ Рэмзан.

Сурэтым итыр: Зэрамыку Адам.

Узыфэшъыпкъэр умыхъожь

Джамбэчыне щыпсэурэ Хъунэго Ахмэд кылуатэрэм уедэлүзэ, хъугъэ-шлагъэхэр ззогъапшэх. Цыфыр уахтэм зэрэхэгъэцагъэм еплъызэ, гумэклыгъохэм ащимухъаныр нахышлуклэ елытэ. Уикъоджэ гупсэ къэзыбгынэрэмэ япчъагъэ зэрэхахъорэм даклоу, узыгъэгумэклэрэ лофыгъомэ кыаклимичы зыхуклэ сыда пшлэщтыр?

— Зэхъоклыныгъэхэр щылэныгъэм фэшлэныхэм ыпэклэ дэгъоу уегупшысэ фае, — кытфелуатэ лофшлэным иветеранэу Хъунэго Ахмэд. — Джамбэчыне къоджэ дах, цыфгъэшлэгъонхэр щэпсэх. Гъунэ имылэу гум къео чылэм кышчыгъэхэр зэрэдэклыжыкхэрэр.

— Къызэлплъэкыжхэрэба? Къэзыгъээжыкхэрэр къахэклэрэба?

— Къэбгъээжыкхыным пае нахышлум ушыгугъын, зыгорэхэр кыюджэжыкхы фае. Уичылэ хъаклэу укыдэхъанымрэ удэсэу бгъэдэхэнымрэ зэфэдэхэп.

— Шыкур. Джамбэчыне дэт унэхэр фабэх, газыр кыаклу. лофшлэлэ щыбгъотыныр лэшлэху щымытыми...

— лофшлэн щыбгъотын умылэкыштыгъу кыуаслорэп. Ныбжыкхэмэ нахъ загъэчанын фае, зэхэцкло дэгъухэр яшыклагъэх.

— Уиклэлэгъур тинепэрэ псэуклэ фэмыдагъэми, ащ кыхэпхынэу хэп-лъагъорэр кыталоба.

— Я 7-рэ классыр кызысэхуым колхозым сыхэхъэгъагъ. МТС-м щэчаклоу, комбайнерым илэпылэгъоу сылэжыагъ. 1949-рэ илбэсым механизатор сэнэхъатым зыфэзгъэсагъ. Мэкъумэш институтыр Краснодар кышчысухи, чыгум сишылэныгъэ еспыхгъэу слытэщтыгъ.

— Цыфмэ япсэуклэ нахъ кызыщелыхыгъэ уахтэм, 2000-рэ илбэсхэм, Джамбэчыне дэс унагъохэм газыр къарацэллэным клэщакло, зэхэщакло узэрэфэхъугъагъэр сэшлэ.

— Хэгъэгъу ззошхом хэлэжыгъэ Николай Щербинэ инженер шхъалэу тиколхозу Лениным ыцлэ зыхырым илагъ. Ащ сытыригъэгъушхуи, бригадирэу, епланэ агрономэу, щынэгъончъагъэмклэ инженерэу лоф сшлагъэ. А лбэ-хъаным газыр къуаджэм иунэхэм ятшэллэнэу гухэлэ тшылгъагъэ. лофыр псынклалоу лыклотэным пае Москва зэп сызэрэклугъэр. Урысыемклэ къралыгъо планым лоф дзышлэхэрэр илэпылэгъу кы-зэрэфэхъуштыгъэхэр сшыгъупшэрэп. Борис Девтеровым, Тамара Орловым, Дмитрий Цветковым лэшэу сафэраз. Адыгеймклэ Джарымэ Аслъан, Тхьэлээнэ Вячеслав, Мэрэтыкыо Иляс, Сергей Бойко, фэшхъафхэм яшлушлагъэ кыхэсэгъэщы.

— Ахмэд, гъэстыныпхъэ шхуантлэр чылэм дэххэм ялэ зэхъум Джамбэчыне нахъ зиушъомбгъугъа?

— Щылэныгъэр тигухэлхэм адимыштэу лыклогъагъ. СССР хэгъэгъушхор зэбгырагъэзыгъ. Колхозхэр зэщагъэкъуагъэх, ыпшэкклэ кызэрэщыслагъэу, чылэм лофшлэн щамыгъотэу цыфхэр дэклыжыкху фежыагъэх.

Джамбэчыне еджагъэу, лэнатлэ зилэу кыдэклыгъэр маклэп. Ахэр чылэм илэпылэгъу кыфэхъух шхъае, гумэклыгъоу тилэм нэмыклэ еклотлаклэ ишыклагъ.

— Жыбгъэу кепщэрэм зыдэбгъээзныр арэп зыфаслорэр. Зэхъоклыныгъэу хэгъэгум щыклорэмэ цыфхэр «алхахъэху» е нахъ шхъафит ашлэху кыпщэхуа?

— Джэуапыр къэгъотыгъо-шлоп. лофшлэныр езыхъэжыгъа-кхэм хэбзэлэхуэу ытыштыр маклэ шылгъэн фае. Цыфым ышхъэ ылыгъыжыкхы ылэкы зыхуклэ, «мылэхъагъэу» шхъафитэу лоф зэришлэщтым егупшысэшт. Синэлүасэхуэ Бжъамыхуэ Борисэ, Хъуажэ Аслъан, нэмыклэ-хэм лофшлэлэхэр кызылэуахыгъэх, щысэ зытепхын плэкышты цыфхэр тэлэгъух.

— Ныбжыкхы емылэ-тыгъэу ори лоф ошлэ.

— Хъызмэт лофшлэлэу «Хъунагум» сырипаш. Гектар 80 тэлэжыкхы, кыхъащт илбэсым пындж гектар 20 къэдгъэкышты. Сиклалэхуэ Батыррэ Индаррэ силэпылэгъух.

— Чыгулэжыкхы огъум, ошъум, нэмыклэхэм апэуцужыкхы. Угу умыгъэ-клогъэу узэрэпсэурэм тегъэгъушлэ.

— Лбжэкло дэгъухэр тичылэ дэсыгъэх, непи щэпсэху. Сыфай тиныбжыкхлэхэр Джамбэчыне дэмыкыжыкхынуху, ахэр тигугъэх.

— Гурыт еджаплэр зычлэтышт унэхор Джамбэчыне щырагъэ-жыгъагъ, ау шлэхуэ кызылэуахыштымэ зымы кылон ымылэкыштыгъу кысцэхуэ.

— Нэбгыри 100-м тлэклу кхэхуэ тиеджаплэ щеджэрэр. Еджэплэшхор хэтэ зыфашыштыр — клэлэеджаклоу дэсыр маклэ. Газыр унэмэ ятшэллагъ шхъае, цыф зэрымысыжхэр ахэтых.

— Къуитлу уил. Уипшъа-шъэу Хъунэго Саидэ тхэкло цлэрылу, унэгъо дахэ ил. Уигумэклэхэр уиклалэмэ кыфэллуатэу кыхэхкля?

— Тэр-тэрэу бэ кызыэфэтлуатэрэр. Нахышлум тыщэгугъы.

— Ахмэд, велосипедым утесэу лофышлэ окло, лбэ-сэу узеклоныр уиклас. Хъунэго Руслъанэ къэбар гъэшлэгъонхэр о кы-охылагъэу кысфилотагъэх. Уфэшъыпкъэу КПСС-м ухэтыгъ...

— Нурбый, илбэс 80 сыныбжы. Аркъ сешъорэп. Сипсауныгъэ сылэплэ, адыгэ шэнхэбзэхэр члэтымынэхэ сшлэиу. Узыфэшъыпкъэр умыхъожь, гъэлэплэ.

— Цыфыр сыда бэгъашлэ зышлэрэр?

— Щылэныгъэр ары.

— Нарт бэгъашлэ ухъунэу пфэтэлэ. Тыгъэгъазэм и 29-м илбэс 80 узэрэхъурэм фэшлэ тигъээтэеджэмэ ацлэклэ тыпфэгъушлэ. Опсэу, Ахмэд!

— Тхъауегъэпсэу. Сурэтым итыр: Хъунэго Ахмэд.

АТЛЕТИКЭ ОНТЭГЪУР

Батырхэм язэлуклэгъухэр

Адыгэ Республикэм атлетикэ онтэгъумклэ изэ-нэкъокъоу Мыекъяупэ щыклуагъэр Илбэсыклэм фэгъэхъыгъагъ. Батырхэр купи 7 хъухуэ апэрэ чыплэхэм афэбзнагъэх.

Яонтэгъугъэхэм ялытыгъэу апэрэ чыплэхэр кыдэзыхыгъэхэр:

Кобэщыч Аслъан, кг 56-рэ, Уеллыкыо Султлан, кг 62-рэ, Куржэ Султлан, кг 69-рэ, Джымыкыо Айдэмыр, кг 77-рэ, Константин Хабибулин, кг 85-рэ, Игорь Ермилов, кг 94-рэ, Игорь Воронов, кг 105-рэ.

АР-м атлетикэ онтэгъумклэ и СДЮСШОР идиректорэу Хъуажэ

Мэджыдэ кызырэтлуагъэмклэ, батырхэм ухъазырыныгъэ дэгъу кыагъэлэгуагъ. Кобэщыч Аслъан Урысыем спортмклэ имастер хъунымклэ шапхъэхэр ригъэкъугъэх, ау батыр джыри мастер хъугъэгоп—зэнэкъоктур мастерхэм ятурнирэу зэрэщымытыгъэм фэшлэ. Тренерэу Чэмбэхуэ Анзор, Валерий Талаевым, Виктор Вороновым агъасэхэрэр нахъ къахэщыгъэх.

*Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТИЛЪ Нурбый.*

ТИГУМЭКИХЭР

Сирием сыда щыхъурэр?

Тилэпкъэгъухэр зыщыпсэурэ хэгъэгъоу Сирием джырэ уахтэ ззо-банэхэр щэклогъ. Адыгъу ащ исхэр тыхэкъу къэклогъыхэ ашлэиуагъу Урысыем и Президентэу Дмитрий Медведевым, Адыгэ Республикэм и Лышхъуэ Тхъаклушынэ Аслъан лбэлу тхылхэр афатхыгъэхуэ къэбар кытлылэсыгъ.

Республикэ общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» ащ фэгъэхыгъэ зэхэхъэ тыгъэгъазэм и 27-м щыклуагъ. Хъэпэ Арамбый, Чэмышъо Гъазый, Шхъэлэхъо Аскэр, Нэгъуцу Аслъан, Едыдж Мэмэт, Едыдж Батырай, Нэхэ Аслъан, Адэлджэрые Аскэр, Къуекыо Аслъанбый, Стлэшъу Яхьэр, Бэгъушъэ Адам, Чэтэо Ибрахым, Хъунэго Чэтиб, Лыунэе Руслъан, нэмыклэхэри зэхэхъэм кышчыгушылэгъэх. Дунэе опытэу щылэр агъэфедзэ, тилэпкъэгъухуэ кыныгъо хэфагъэхэм илэпылэгъу зерафэхъуштыхэм зэдегушшысагъэх. Адыгэ Хасэм игъэцкклэкло куп непэ зэлуклэу илэщтым Сирием щыкъэбархэм щатэгущылэщтых.

Зэхэзыщагъэхэр:
Адыгэ Республикэм и Къралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

Кыдэзыгъэклэрэр:
Адыгэ Республикэм лбэпкъ лофхэмклэ, лэкылб къралхэм ащыпсэурэ тилэпкъэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкли къэбар жъугъэм иамалхэмклэ и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

**Редактор
шхъалэр**

**ДЭРБЭ
ТИМУР**

**Редакциер
зыхэщылэр:**
385000,
к. Мыекъяупэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхъалэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,

редактор гуадзэр-
пшъэдэклыжы зы-
хырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

**Зыщаушыкхаты-
гъэр:**

Урысые Федерацием хэутын лофхэмклэ, телерадиокъэтын-хэмклэ ыкли зэлэ-лэсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темеыр-Кавказ чыплэ гъелоры-шлэлэ, зэраушыкхатыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъээзетым кыхиу-тыхэрэм мышып-кыагъэу къаафэ-хэрэмклэ къэзыт-хыгъэхэм пшъэдэ-кыжы ахы. Къатхэхэрэмрэ гъээ-тым щылажыкхэ-рэмрэ яепллыклэ зэтемыфэн ылбэ-кышты. Гъээтэ-еджэхэм кыт-фагъэхырэ тхы-гъэхэр зэхэты-хэрэп ыкли кы-зытхыгъэхэм алэклэдгъэхъа-жыкхэрэп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
к. Мыекъяупэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Пчъагъэр
4378
Индексхэр
52161
52162
Зак. 3100**

Хэутыным
узшыклэтхэнэу щыт
уахытэр
Сыхъатыр 18.00
Зыщыклэтхэгъэхэ
уахытэр
Сыхъатыр 18.00